

هم خانواده واژه‌های «اعتبار، بخت، همت، تحمل» در کدام گزینه درست آمده است؟

(۱) عبرت، خوشبخت، اهمیت، تحمل

(۲) معتبر، نوبخت، اهتمام، محتمل

(۳) معبر، بختیار، اهم، احتمال

(۴) تعبیر، بختور، مهم، تحمل

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واژه‌ها «اهم، اهمیت و مهم» هم‌خانواده همت نیستند.

در کدام گزینه، گروه اسمی، براساس «اسم + مضاف‌الیه + مضاف‌الیه» نیست؟

- (۱) زیبایی ادبیات فارسی
(۲) زمین فوتبال باشگاه
(۳) اجرای احکام قضات
(۴) تاریخ تمدن ایران

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه اول، واژه «فارسی» صفت است ولی در گزینه‌های دیگر، هر سه واژه، اسم

در کدام گزینه همه واژه‌ها، دو تلفظی هستند؟

(۱) کردگار، نانوا، یادمان

(۲) آسمان، دادمان، پاکبان

(۳) آسمان، هوشمند، دردمند

(۴) مستمند، یادگار، دودمان

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. واژه‌های «مستمند، یادگار، دودمان، آسمان، کردگار، یادمان و دادمان» همگی و تلفظی

هستند.

در کدام بیت به ضرب‌المثل «زبان سرخ، سر سبز می دهد بر باد» اشاره‌ای نشد است؟

۱) جان است و زبان است زبان دشمن جهان است / گر جانیت به کار است نگه دار زبان را

۲) نه عقربی و کنی کار عقرب ای ناصح / زبان شوم تو گویا که بیشتر دارد

۳) زبان آدمی بر آدمی زاد / کند کاری که با خَس می کند باد

۴) از آن مرد دانا دهان دوخته است / که بیند که شمع از زبان سوخته است

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم ضرب‌المثل و ابیات ۱، ۲ و ۴ این است که زبان تند و بی پروا موجب دردسر و به زحمت افتادن آدمی می شود.

عامل پیوندی که لایه‌های جمله‌ها قرار می‌گیرد و باعث ارتباط آن‌ها و ایجاد متن می‌شود، کدام است؟

- ۱) نشانه‌های انسجام زبانی
- ۲) پایبندی به فضای ذهن
- ۳) جان‌شپین سازی
- ۴) جملات معترضه

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. عامل پیوند، نشانه‌های انسجام زبانی است.

در کدام بیت، «تشبیه و استعاره» وجود دارد؟

- (۱) عاشقان دین و دنیا باز را خاصیتی است / کان نباشد زاهدان مال و جاه اندوز را
- (۲) امشب که بزم عارفان، از شمع رویت روش است / آهسته تا نبود خبر، رندان شاهد باز را
- (۳) وقت طرف خوش یافتم، آن دلبر طناز را / ساقی بیار آن جام می، مطرب بزن آن ساز را
- (۴) دیگری را در کمند آور که ما خود بنده‌ایم / ریسمان در پای حاجت نیست، دست‌آموز را

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشبیه: شمع رویت / استعاره: رندان شاهد باز (عارفان)

آرایه ادبی کدام بیت نادرست است؟

- ۱) مبتلا ای به غم محنت و اندوه فراق / ای دل! این ناله و افغان تو بی چیزی نیست (تشبیه)
- ۲) به یاد لعل تو و چشم مست میگونیت / ز جام غم، می لعلی که می خورم، خون است (استعاره)
- ۳) از آن دمی که ز چشمم برفت رود عزیز / کنار دامن من، همچو رود جیحون است (اغراق)
- ۴) ز گریه مردم چشمم نشسته در خون است / ببین که در طلبت حال مردمان چون است (ایهام)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۲- لعل: لب
۳- گریه زیاد (اغراق)
۴- مردمان (ایهام): آ - آدمها ب - دو تا مردمک چشم

آرایه‌های ادبی بیت زیر در کدام گزینه درست آمده است؟

«از سر زلف عروسان چمن دست بدارد / به سر زلف تو گر دست رسد باد صبا را»

(۱) ایهام، مجاز، تشبیه، کنایه

(۲) استعاره، مجاز، نغمهٔ حروف، کنایه

(۳) تشخیص، ایهام، واج‌آرایی، تشبیه

(۴) تشبیه، استعاره، مجاز، کنایه

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. استعاره: عروسان (گل‌ها) / مجاز: چمن (باغ) / نغمهٔ حروف: واج «س» کنایه: دست از

سر داشتن: منصرف شدن

آثار زیر به ترتیب از چه کسانی است؟

«من زنده‌ام، خاک آزادگان، دریادلان صف‌شکن، پیوند زیتون بر شاخهٔ ترنج»

(۱) دکتر شفیعی کدکنی، مرتضی آوینی، سپیده کاشانی، موسوی گرمارودی

(۲) معصومه آباد، سپیده کاشانی، موسوی گرمارودی، مرتضی آوینی

(۳) معصومه آباد، سپیده کاشانی، مرتضی آوینی، موسوی گرمارودی

(۴) سیف فرغانی، محمود شاه‌رخی، دکتر شفیعی کدکنی، موسوی گرمارودی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پدیدآورندگان آثار ذکر شده تماماً در گزینه ۳ درست آمده است.

در کدام گزینه تعداد غلط املائی بیشتر است؟

(۱) قنذاق اسلحه، زوزه آمبولانس، قلقله جمعیت

(۳) توسن و سرکش، به پا خواست، خضیض خاک

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۱- قلقله: غلغله

۲- خوانقاه: خانقاه

(۲) خوانقاه شیخ، گرگ طبع، مسلخ گرمابه

(۴) انفجار مهیب، آزاده‌گان مجاهد، نصیبان و غفلت

۳- خواست: خاست

در کدام گزینه غلط املائی وجود دارد؟

(۱) هر دو ترجیه می‌دادیم، بین گوسفندها باشیم نه بین گرگ‌ها!

(۲) کلمات هم، صدا و هم نگاه داشتند و می‌توانستند ما را آرام یا متلاطم کنند.

(۳) صبح روز بعد با صدای همه‌پیرون، سراسیمه، بلند شدیم.

(۴) آن‌ها با وقاحت همه کلاه‌ها و لباس‌ها را از تنشان بیرون کشیدند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ترجیه غلط است و صحیح آن، ترجیح است.

معنی واژه‌های «پیرایه، گلبن، شوریده، حقه» به ترتیب در کدام گزینه درست آمده است؟

(۱) زینت، بوته گل، معشوق، جعبه

(۲) زیور، گل سرخ، عاشق، صندوق

(۳) زینت، برگ گل، عارف، صندوق

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پیرایه: زیور، زینت / گلبن: گل سرخ، بوته گل، بیخ بوته گل / شوریده: عاشق، شیفته،

عارف، آشفته / حقه: صندوق: جعبه

معنای چند واژه در مقابل آن درست آمده است؟

(آرمان: عقیده) (تجدلی: جلوه‌گر) (ملاک: ابزار سنجش) (تکلف: خودنمایی) (مفتخر: سربلند) (تالاب: برکه) (کایدان: حیل‌گران) (رمه: گله)

(۱) پنج (۲) شش (۳) هفت (۴) چهار

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تنها یک واژه نادرست معنی شده: تجلی (جلوه کردن، آشکار شدن)

در کدام گزینه معنای همه واژه‌ها درست آمده است؟

- (۱) (تکریم: بزرگداشت) (نجات: اصالت) (تازی: عربی) (۲) (مهیپ: ترس) (تناور: فربه) (حضیض: پست)
(۳) (جسارت: گستاخی) (خور: زمین هموار) (مفتاح: کلید) (۴) (رعب: دلهره) (اسوه: نمونه پیروی) (فلق: فجر)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مهیپ (ترسناک) / خور (زمین پست) / تازی (عرب)

مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

(۱) چون هر چه می‌رسد به تو از کرده‌های توست / جرم فلک کدام و گناه زمانه چیست؟

(۲) صاحب‌خانه اگر باز نبندد در خویش / گله‌ای نیست اگر دزد درآید از در

(۳) گله زین سوختگی با که کنم چون جز دل / نیست سوزنده کسی بر من رسوا مانده

(۴) از هیچ کس مرا گله‌ای نیست چون گهر / کز آب خود شده است گره سخت‌تر مرا

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک ابیات مرتبط: ریشه‌گرفتاری‌ها و ناکامی‌های آدمی در اندیشه و کردار

اوست (از ماست که بر ماست). مفهوم بیت گزینه «۳»: عاشق همدمی جز دل خود برای بیان دردمندی‌هایش ندارد.

مفهوم کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- ۱) خار و گل یک‌رنگ باشد در جهان اتحاد / نیست فرق از یک‌دگر پیر و جوان عشق را
- ۲) آن کس که داد دست ارادت به پیر عشق / هیچ‌ش خبر ز طعنه برنا و پیر نیست
- ۳) غم نیست اگر پیر شدم، عشق جوان است / رقصد فلک پیر به گلبانگ صریرم
- ۴) پیر و جوان ز هم نکند فرق شور عشق / این جا فلک به قدّ دوتا رقص می‌کند

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در بخشی از غزلواره شکسپیر آمده است که «عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می‌بیند و نه توجهی به گرد و غبار و جراحات سپری دارد و نه اهمیتی به چین و شکن‌های ناگزیر سالخورده‌گی می‌دهد...» این موضوع یعنی جوان بودن دائمی عشق در گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» آمده است، اما شاعر در گزینه «۲» معتقد است عاشق از سرزنش ملامتگران ترسی ندارد.

کدام بیت با آیه شریفه «وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى»، تناسب معنایی ندارد؟

(۱) شیر را نیرو ز شیر عرشی است / که امیر شیرهای فرشی است

(۲) کسانی که فعلت پسندیده‌اند / هنوز از تو نقش برون دیده‌اند

(۳) ما همه شیران ولی شیر عَلم / حمله‌مان از باد باشد لاجرم

(۴) نقش باشد پیش نقاش و قلم / عاجز و بسته چو کودک در شکم

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک آیه و گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» چنین است: عامل کارهای ما خداست، در

حالی که بیت گزینه «۲» می‌گوید: آنان که رفتار تو را پسندیده‌اند و تحسین می‌کنند، هنوز به ظاهر تو توجه می‌کنند و

به درون تو واقف نیستند.

از میان وادی‌های هفتگانه سلوک که در منطق‌الطیر عطار آمده است، وادی مقابل کدام بیت درست نیست؟

(۱) هشتت جنت نیز این‌جا مرده‌ای است / هفتت دوزخ هم‌چو یخ افسرده‌ای است (استغنا)

(۲) وانیامد در جهان زین راه کس / نیست از فرسنگ آن آگاه کس (عشق)

(۳) روی‌ها چون زین بیابان درکنند / جمله سر از یک گریبان برکنند (توحید)

(۴) ملک این‌جا بایدت انداختن / ملک این‌جا بایدت درباختن (طلب)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بیت گزینه «۲»، توصیف کلیت هفت وادی است نه فقط وادی عشق.

کدام بیت با عبارت زیر تناسب مفهومی ندارد؟

گفتم: «علم در همه بابی لایق است و عالم در آن باب بر همه فایق».

۱) ز نور علم صائب شود از روز روش‌تر / ندارد شمع حاجت هر که دانایی است همراهش

۲) ز روی علم قوا را به خرج باید داد / و گرنه قوه هدر رفته است و باد هب است

۳) هر آن که را به جهان علم نیست چیزی نیست / اگرچه خود همه اقطار خاک را داراست

۴) چه حاجت است به تحصیل علم عارف را / ز خود برآمده را نردبان نمی‌باید

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. صورت سؤال و ابیات همه گزینه‌ها به استثنای بیت گزینه «۴» در ستایش علم است. بیت

گزینه «۴» عرفان را بر علم ترجیح می‌دهد.

مفهوم همه ابیات یکسان است، به جز ..... .

(۱) در دل آزاده‌ام گرد تعلق فرس نیست / سیل از ویرانه من شرمساری می‌برد

(۲) گل ناچیده، بویی ناکشیده زین چمن رفتم / به تلخی رفتم اینک در میان این سخن رفتم

(۳) مکن تکیه بر ملک دنیا و پشت / که بسیار کس چون تو پرورد و کشت

(۴) جهان بر آب نهادست و زندگی بر باد / غلام همّت آنم که دل بر او نهاد

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» بر ناپایداری دنیا و دل نبستن به آن تأکید شده است.

مفهوم بیت گزینه «۲»، ناکامی از لذات دنیایی است.

مفهوم جمله «از تجارب برای دفع حوادث سلاح‌ها توان ساخت.» با کدام گزینه تناسب معنایی دارد؟

(۱) از آستین طبیبان هزار خون بچکد / گرم به تجربه دستی نهند بر دل ریش

(۲) سود نمی‌کرد و دشمنیش زیان بود / تجربه کردیم تا بدیش یقین شد

(۳) ز راه رفته مرو که در طریق صواب / دلالت است نگه به رد پا کردن

(۴) بس تجربه کردیم در این عالم خاک / نیکان، نیکی کنند تا وقت هلاک

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم عبارت صورت سؤال در مورد استفاده از تجربیات گذشتگان در مواجهه با مشکلات

است که این مفهوم در گزینه «۳» دیده می‌شود. «ز راه رفته مرو» یعنی از تجربیات دیگران استفاده کن، چرا که شرط

اصلی حرکت در راه راست توجه به رد پاها کردن (تجربیات گذشته) است.

کدام گزینه آرایه‌های بیت «کنون که چشمه قند است لعل نوشینت / سخن بگوی و ز طوطی شکر دریغ مدار» را به درستی بیان کرده است؟

- (۱) حسن تعلیل، تشبیه، جناس، استعاره
(۲) تشخیص، تناسب، کنایه، جناس
(۳) حس آمیزی، حسن تعلیل، تضاد، تشخیص
(۴) حس آمیزی، تشبیه، استعاره، مراعات نظیر

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. معنی بیت: حالا که لب‌هایت مثل قند شیرین است با من شاعر حرف بزن.

«لعل» استعاره از «لب»، «طوطی» استعاره از «شاعر» و «قند» استعاره از «سخن معشوق» است. / «لعل یار به «چشمه قند»

تشبیه شده است. / «لعل نوشین» و همین طور «قند بودن سخن» حس آمیزی است. / مراعات نظیر: «قند و شکر»

بیت تشخیص ندارد چرا که دارد با یار سخن می‌گوید و طوطی هم استعاره از شاعر است (حذف گزینه‌های ۲ و ۳) و

همین طور حسن تعلیل ندارد (حذف گزینه ۱).

آرایه‌های «ایهام تناسب، تشخیص، کنایه و حسن تعلیل» تماماً در کدام بیت یافت می‌شود؟

(۱) به یاد روی تو تا زنده‌ام همی‌گریم / که آب دیده کشد آتش هوای تو را

(۲) صائب ز اهل عقل شنیدن حدیث عشق / اوصاف یوسف از لب اخوان شنیدن است

(۳) تا خیال قد و بالای تو در دل بگذشت / خاطر آزاد شد از سرو خرامان ما را

(۴) چون تو در بستان برافکندی نقاب / لاله را دل بر گل و نسیرین بسوخت

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «لاله» ایهام تناسب دارد: معنی نزدیک «گل لاله» که کاربرد دارد و معنی دور «چراغ» که

کاربرد ندارد و با کلمه «بسوخت» تناسب دارد. / «دل لاله بسوخت» آرایه «تشخیص دارد» / «برافکندی نقاب» کنایه از

«نمایان شدی». وقتی معشوق در باغ نمایان می‌شود دل گل لاله برای گل سرخ و گل نسیرین می‌سوزد و همین امر

باعث می‌شود که در میان گلبرگ‌های گل لاله نقطه‌های سیاه ایجاد گردد (حسن تعلیل)

آرایه در کدام بیت نادرسبت آمده است؟

- ۱) چون سحر از قمریان باغ سودای کهام / کز بهارم گر تبسم می‌دمد خاکستری است (حسن آمیزی)
- ۲) آن سیل که دوش تا کمر بود / امشب بگذشت خواهد از دوش (جناس همسان)
- ۳) ترش بنشین و تیزی کن که ما را تلخ نماید / چه می‌گویی چنین شیرین که شوری در من افکندی (تلمیح)
- ۴) آه را گر بود اشکی به فنا نیست عجب / باد را خاصیت آن است که باران آرد (اسلوب معادله)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه «۳» بیت تلمیح ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: تبسم ... خاکستری است (حسن آمیزی)

گزینه «۲»: دوش مصراع اول: دیشب و در مصراع دوم: شانه ← جناس همسان یا تام

گزینه «۴»: بیت اسلوب معادله دارد، مصراع دوم مثالی برای مصراع اول است

آه = باد، اشک = باران

پدیدآورندگان در همهٔ گزینه‌ها به جز گزینه ..... درست هستند.

(۱) «پیامبر و دیوانه» نجف دریابندری، «دیوان غربی - شرقی» گوته

(۲) «روضهٔ خلد» مجد خوافی، «سندبادنامه» ظهیری سمرقندی

(۳) «کباب غاز» جمالزاده، «غزلیات شمس» مولوی

(۴) «منطق الطیر» عطار، «قص‌های دوشنبه» آلفونس دوده

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «پیامبر و دیوانه» از جبران خلیل جبران است و نجف دریابندری آن را ترجمه کرده است.